

Skolverkets mål och betygskriterier

MSPR1201 - Moderna språk, steg 1

100 poäng inrättad 2000-07 SkolFs: 2000:87

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall:

- kunna förstå det mest väsentliga i tydligt tal i lugnt tempo i enkla instruktioner och beskrivningar inom för eleven välbekanta områden
- kunna delta i enkla samtal om vardagliga och välbekanta ämnen
- kunna i enkel form muntligt berätta något om sig själv och andra
- kunna läsa och tillgodogöra sig det viktigaste innehållet i enkla instruktioner och beskrivningar
- kunna göra sig förstådd i skrift i mycket enkel form för att meddela något
- känna till något om vardagslivet i något land där språket används
- kunna reflektera över hur den egna inlärningen av t.ex. ord och fraser går till
- kunna genomföra korta, enkla muntliga och skriftliga uppgifter i samarbete med andra eller på egen hand.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd:

- Eleven tillgodogör sig det mest väsentliga i tydligt tal som upprepas om det behövs.
- Eleven medverkar och gör sig förstådd i enkla samtal i vardagliga situationer och ber vid behov om upprepning, förklaring och hjälp att förstå.
- Eleven beskriver muntligt på ett enkelt, begripligt och konkret sätt sig själv och andra vad gäller intressen och levnadsförhållanden, men kan ta tid på sig för att hitta ord och uttryck.
- Eleven finner väsentlig information i enkla vardagliga texter.

- Eleven tillgodogör sig vid noggrann läsning det viktigaste i korta, enkla texter om för eleven kända ämnen.
- Eleven skriver korta, enkla, begripliga meddelanden av olika slag.
- Eleven ger exempel på företeelser som hör till vardagslivet inom något område där språket talas.
- Eleven berättar på ett enkelt sätt om någon del av sitt arbete med inläring av t.ex. ord och fraser.

Kriterier för betyget Väl godkänd:

- Eleven tillgodogör sig huvudinnehållet i enkelt tal, även i något snabbare tempo, om för eleven kända förhållanden.
- Eleven gör sig förstådd muntligt i konkreta vardagssituationer samt använder artighetsfraser och idiomatiska uttryck för att hälsa, ta avsked, be om upprepningar eller förklaringar och presentera något.
- Eleven tillgodogör sig huvudinnehållet i enkla skriftliga meddelanden av olika slag.
- Eleven skriver enkelt och begripligt om sig själv eller någon annan och utbyter skriftligt information om egna intressen.
- Kriterier för betyget Mycket väl godkänd
- Eleven tillgodogör sig huvudinnehållet i enkla samtal, även i något snabbare tempo, om för eleven kända förhållanden.
- Eleven använder några strategier för att uttrycka sig i olika vardagssituationer.
- Eleven tillgodogör sig huvudinnehållet i enkla brev.
- Eleven utbyter skriftligt information om egna och andras intressen och uttrycker sig därvid klart och tydligt.

Moderna språk

Ämnets syfte

Utbildningen i moderna språk syftar till att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Att kunna använda flera språk är betydelsefullt för internationella kontakter, för en alltmer internationaliserad arbetsmarknad och för att kunna ta del av den snabba utvecklingen som sker genom informations- och kommunikationsteknik samt för framtida studier. Språkkunskaper behövs vid studier, vid resor i andra länder och för sociala eller yrkesmässiga kontakter av olika slag.

Moderna språk är modersmål i olika vitt skilda kulturer och många av dem är

officiellt språk i flera länder. Utbildningen i moderna språk har som syfte att vidga perspektivet på omvärlden och på olika kulturer.

Utbildningen i ämnet syftar också till att ge ett redskap för lärande inom olika kunskapsområden. Alla elever behöver förmåga att på egen hand bygga vidare på sina kunskaper efter avslutad skolgång. Ämnet moderna språk syftar därför också till att eleven skall vidmakthålla och utveckla sin lust och förmåga att lära sig språk.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i moderna språk sträva efter att eleven

- utvecklar sin förmåga att kommunicera och interagera på språket i skiftande sammanhang kring varierande frågor och i olika situationer,
- fördjupar sin förståelse av språket som det talas i olika delar av språkområdet och förbättrar sin förmåga att tillgodogöra sig sådant innehåll som förmedlas i olika medier,
- utvecklar sin förmåga att aktivt delta i samtal, diskussioner och förhandlingar och på ett nyanserat sätt uttrycka egna åsikter och bemöta andras,
- utvecklar sin förmåga att tala välstrukturerat och med anpassning till ämne och situation,
- fördjupar sin förmåga att läsa, förstå och kritiskt reflektera över texter på sakprosa och facktexter inom egna intresse- och kompetensområden eller inom studieinriktningen,
- förbättrar sin förmåga att med god behållning läsa skönlitteratur på språket och reflektera över texterna ur olika perspektiv,
- förfinar sin förmåga att uttrycka sig i skrift i olika sammanhang samt utvecklar sin språkliga medvetenhet och kreativitet,
- utvecklar sin förmåga att analysera och bearbeta språket mot allt större tydlighet, variation och formell säkerhet,
- reflekterar över levnadssätt, kulturtraditioner och samhällsförhållanden i länder där språket används samt utvecklar fördjupad förståelse och tolerans för andra människor och kulturer,
- tar allt större ansvar för att utveckla sin språkliga förmåga.

Ämnets karaktär och uppbyggnad

Ämnet moderna språk ger en bakgrund till och ett vidare perspektiv på olika samhälls- och kulturyttringar som eleverna omges av och är en del av. I ämnet ingår både att språkligt dra nytta av och att granska det innehåll som språk förmedlar och det utbud av språket som ungdomar och vuxna möter utanför skolan.

Ett modernt språk bör inte delas upp i separata moment som lärs in i en given turordning. Både yngre och äldre elever berättar och beskriver,

diskuterar och argumenterar till exempel, även om det sker på olika sätt, på olika språkliga nivåer och inom olika ämnesområden.

De olika kompetenser som ingår i en allsidig och kommunikativ förmåga har sin motsvarighet i ämnets struktur. Till dessa hör förmåga att behärska språkets form dvs. vokabulär, fraseologi, uttal, stavning och grammatik. I ämnet utvecklas även kompetensen att bilda språkligt sammanhängande helheter vilka efter hand i fråga om innehåll och form allt bättre anpassas till situation och mottagare. När de egna språkkunskaperna inte räcker till behöver eleven kompensera detta genom att använda strategier som omformuleringar, synonymer, frågor och kroppsspråk. Förmågan att reflektera över likheter och skillnader mellan egna kulturella erfarenheter och kulturer i länder där språket talas måste utvecklas hela tiden och leder på sikt till förståelse för olika kulturer och interkulturell kompetens. En ytterligare kompetens är medvetenhet om hur språkinläring går till.

Ämnet moderna språk innefattar många sinsemellan olika språk. I vissa delar av världen är franska det enda gemensamma språket. Kontakterna mellan Frankrike och Sverige har genom århundradena varit intensiva på det vetenskapliga och kulturella området. Det franska språket har stor betydelse inom EU. Franska har också varit ett viktigt språk i kommunikation av olika slag inom postväsendet, internationella organisationer och diplomati. Detta avspeglar sig i hög grad i det svenska ordförrådet där mängden ord av franskt ursprung är betydande. Även i dag har Sverige livliga förbindelser med olika franskspråkiga länder. Det franska språket vidgar perspektiven på den romanska kulturen och på andra franskspråkiga kulturer.

Spanska talas i många länder på flera kontinenter. Omkring 350 miljoner människor har spanska som modersmål och i Latinamerika är spanska det enda gemensamma språket. Till Sverige har sedan 1960-talet kommit ett stort antal invandrare med spanska som modersmål. Kunskaper i spanska ger möjligheter att ta del av en rik litteratur. I kontakter med den spanskspråkiga världen krävs såväl kunskaper i spanska som insikter i kulturella, sociala och politiska förhållanden.

Tyska är det största språket i Europa. Sedan medeltiden har de ekonomiska och kulturella kontakterna mellan Sverige och de tysktalande länderna haft stor betydelse. Bland annat har nya kulturyttringar ofta nått Sverige via dessa länder och det tyska språket. De båda språken har en till stora delar gemensam historia och det svenska ordförrådet är till stor del av tyskt ursprung. Kunskaper i det tyska språket ger tillgång till centraleuropeisk litteratur och kultur. Eftersom förmågan att använda engelska inte är lika utbredd i tysktalande länder som i Sverige kommer även i framtiden förmågan att kommunicera på tyska att vara nödvändig för såväl sociala som yrkesmässiga kontakter.

Andra moderna språk som ingår i ämnet kan vara mycket olika. Varje språk har sin särart vilket påverkar den arbetsinsats som krävs för att eleven skall uppnå allsidig kommunikativ förmåga. Inom vissa språk t.ex. arabiska, är spännvidden och skillnaden stor mellan vardagligt talspråk och formellt,

officiellt och högtidligt språk. Elever som studerar ett sådant språk måste lära sig båda varianterna av språket.

Olika skriftsystem skiljer sig åt. Språk som har ett alfabetiskt skriftsystem men med andra tecken än det latinska alfabetet är exempelvis lättare att lära än språk som har skriftsystem där varje tecken motsvaras av en stavelse eller ett ord. Att lära sig läsa och skriva ett språk som kinesiska, där varje tecken motsvaras av en stavelse eller ett ord, tar lång tid. Vissa språk saknar i stor utsträckning litteratur och skrivna källor. Det kan t.ex. vara språk där konventioner för skrift utarbetats under senare tid. Ett sådant språk är somaliska.

Sammanlagt finns sju olika kurser som bygger på varandra.

Moderna språk, steg 1, är nybörjarkurs. Eleven lär känna språket och de kulturer där språket talas, börjar lära sig förstå och börjar använda språket för kommunikation.